

ΟΔΗΓΟΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

**Συντάχθηκε από τη Συντονιστική Επιτροπή Υγιεινής και
Ασφάλειας**

- Βανταράκης Απ., Επικ. Καθηγητής, Τμήμα Ιατρικής, Συντονιστής
- Κλεπετσάνης Π., Επικ. Καθηγητής, Τμήμα Φαρμακευτικής
- Παντελιού Σ., Αναπλ. Καθηγήτρια, Τμήμα Μηχ. και Αεροναυπηγών Μηχανικών
- Παπαδοπούλου Χρ., Επικ. Καθηγήτρια, Τμήμα Χημείας
- Κωνσταντοπούλου Γ., Ψυχολόγος

Η Συντονιστική Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας του Πανεπιστημίου Πατρών εκφράζει τις ευχαριστίες της στον Δρα Νικόλαο Σαραφόπουλο, Μηχανολόγο Μηχανικό, Διευθυντή του Κέντρου Πρόληψης Επαγγελματικών Κινδύνων Δυτικής Ελλάδας (ΚΕΠΕΚ Δυτ. Ελλάδας).

Μήνυμα από Πρύτανη

Εισαγωγή

Ενότητα **Αρχές - Γενικό Πλαίσιο - Νομοθεσία**

I Γενικές αρχές

1.1 Πλαίσιο

1.2 Νομοθεσία

1.3 Δήλωση Πολιτικής για την Υγιεινή και Ασφάλεια

Ενότητα **Βασικές προδιαγραφές για την υγιεινή και ασφάλεια στους**

II **χώρους εργασίας**

2.1 Βασικές προδιαγραφές για την υγιεινή και ασφάλεια στους
χώρους εργασίας

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι

ΑΡΧΕΣ – ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Κατά την άσκηση της εργασίας, τα προληπτικά μέτρα σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας πρέπει να τηρούνται από όλους. Αυτό δεν αποτελεί μόνο κοινή λογική, αλλά, σε πολλές περιπτώσεις, αυτή η ευθύνη και υποχρέωση είναι απαίτηση από τη νομοθεσία. Η διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία είναι εξίσου σημαντική με την αποφυγή του αυτοτραυματισμού κατά την εργασία.

Το ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό, οι φοιτητές, οι επισκέπτες, και γενικά οι πάσης φύσεως εργαζόμενοι στο Πανεπιστήμιο δεν έχουν το δικαίωμα να θέτουν σε κίνδυνο τους άλλους, αντίθετα έχουν ιδιαίτερη ευθύνη να δίνουν το καλό παράδειγμα και να υποστηρίζουν την τήρηση των κανονισμών Υγιεινής και Ασφάλειας σε όλους τους χώρους εργασίας εσωτερικούς και εξωτερικούς.

1.1 ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο Οδηγός Υγιεινής και Ασφάλειας του Πανεπιστημίου Πατρών (ΟΥΑΠΠ) παρέχει ένα πλαίσιο οργάνωσης της υγιεινής και της ασφάλειας μέσα στους χώρους του Πανεπιστημίου. Τα καθήκοντα που αναφέρονται στον Οδηγό για την εφαρμογή της πολιτικής Υγιεινής και Ασφάλειας του Πανεπιστημίου Πατρών θα πρέπει να τηρούνται με επιμέλεια, καθώς με την ενθάρρυνση της τήρησής τους, το Πανεπιστήμιο θα συνεχίσει να είναι ένας ασφαλής και υγιής χώρος στον οποίο εργάζεται το διδακτικό προσωπικό και εκπαιδεύονται οι φοιτητές.

Ο ΟΥΑΠΠ αποτελείται από ένα κυρίως κείμενο καθώς και επιμέρους ενότητες ανάλογα με το αντικείμενο. Κάθε ενότητα και παράρτημα του Οδηγού συντάσσεται με την καθοδήγηση της Επιθεώρησης Εργασίας, με την εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας (ΣΕΥΑ), καθώς και την έγκριση της Πρυτανικής Αρχής.

Κάθε ενότητα του οδηγού έχει συνταχθεί και εγκριθεί από την ΣΕΥΑ και βασίζεται στη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία και νομοθεσία. Κάθε κείμενο έχει προέλθει από τη σύνθεση των νομικών απαιτήσεων για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία και τα προληπτικά μέτρα που θα ήταν καλό να υιοθετηθούν, προκειμένου να αποφευχθούν τα ατυχήματα και τα περιστατικά των επαγγελματικών ασθενειών στους εργασιακούς χώρους του Πανεπιστημίου. Η Συντονιστική Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας (επιτροπή σύνταξης του Οδηγού)

κατά τη σύνταξη του οδηγού είχε σαν στόχο τη δημιουργία ενός ασφαλούς και υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος στο χώρο του Πανεπιστημίου.

Σύμφωνα με τους κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία, το Πανεπιστήμιο Πατρών έχει πολιτική που εξασφαλίζει στο μέτρο που είναι ευλόγως εφικτό, την υγεία και ασφάλεια κατά την εργασία όλων των εργαζομένων και των φοιτητών καθώς και την ασφάλεια των εγκεκριμένων επισκεπτών και των μελών του κοινού που εισέρχονται στον περίβολο του Πανεπιστημίου. Η επιτυχής εφαρμογή του οδηγού απαιτεί την πλήρη υποστήριξη και την ενεργό συνεργασία όλων των εργαζομένων και των φοιτητών του Πανεπιστημίου.

1.2 ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ο ΟΥΑΠΠ έχει διαφορετικές ενότητες, κάθε μία από τις οποίες αφορά σε συγκεκριμένους εργασιακούς χώρους στο Πανεπιστήμιο ανάλογα με τις απαιτήσεις των χώρων. Είναι καθήκον όλων των εργαζομένων και των φοιτητών να τηρούν και να εφαρμόζουν τους κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας που σχετίζονται με την εργασία τους, να γνωρίζουν και να υιοθετούν τις πληροφορίες που τους δίνονται.

Οι κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας των Εργαζομένων (ΥΑΕ) στους χώρους εργασίας είναι απαίτηση της εποχής μας και στόχος κάθε κοινωνίας είναι η προστασία της ανθρώπινης ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος. Οι διεθνείς συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), οι Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και οι κανονιστικές/νομοθετικές διατάξεις στην Ελλάδα υποχρεώνουν τους εργοδότες και τους εργαζομένους να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα υγιεινής & ασφάλειας ώστε να προληφθούν τα εργατικά ατυχήματα, οι επαγγελματικές ασθένειες, να προστατευθεί η υγεία του ανθρώπινου δυναμικού, και να αποφευχθούν η δημιουργία επικίνδυνων καταστάσεων και η ρύπανση του φυσικού περιβάλλοντος.

Για να επιτευχθούν οι στόχοι της ΥΑΕ πρέπει υποχρεωτικά οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι να τηρούν σχολαστικά τους κανόνες που έχουν συμφωνηθεί για τους οποίους έχουν ενημερωθεί πλήρως. Οι κανόνες αυτοί καθορίζουν το πλαίσιο χρήσης των εξωτερικών και εσωτερικών εργασιακών χώρων και τους τρόπους με τους οποίους εκτελούνται οι διάφορες εργασίες μέσα στους χώρους εργασίας.

Οι κανονιστικές/νομοθετικές ρυθμίσεις για την Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων, αλλά και για την ασφάλεια των διαφόρων εγκαταστάσεων ισχύουν

εδώ και πολλές δεκαετίες. Τα τελευταία χρόνια όμως έχουν προστεθεί πολλές νέες οδηγίες και κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) με τις οποίες η χώρα μας έχει εναρμονίσει την νομοθεσία της. Επίσης, υπάρχουν οδηγίες για τη ρύπανση του περιβάλλοντος από εγκαταστάσεις, υγρά και στερεά απόβλητα. Στις διαφορετικές ενότητες παρατίθενται οι βασικότεροι νόμοι και οδηγίες για την υγιεινή και ασφάλεια στο εργασιακό περιβάλλον. Οι πιο σημαντικοί νόμοι-πλαίσιο είναι:

- Νόμος 1568/85 (ΦΕΚ 177/Α) "Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων" (νόμος - πλαίσιο).
- ΚΥΑ 88555/3293/88 (ΦΕΚ 721/Β) "Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α."
- Οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ (Π.Δ. 17, 18.1.1996, ΦΕΚ 11/Α).
- "Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία" (89/391 Οδηγία-πλαίσιο). Προσαρμογή της ελληνική νομοθεσίας περί την ΥΑΕ στις οδηγίες ΕΕ. Γενικές αρχές σχετικά με την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων και την προστασία της ασφάλειας και της υγείας, την εξάλειψη των συντελεστών κινδύνου των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, την ενημέρωση, διαβούλευση, την ισόρροπη συμμετοχή, την κατάρτιση των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους, καθώς και τους κανόνες για την εφαρμογή των γενικών αυτών αρχών.
- Η Οδηγία - πλαίσιο 89/391/ΕΟΚ (εναρμόνιση: ΠΔ 17/96, ΦΕΚ 11/Α, 1996) συνοδεύεται από πολυάριθμες "θυγατρικές" οδηγίες που αφορούν συγκεκριμένους παράγοντες του εργασιακού περιβάλλοντος.

Μέχρι σήμερα η Ελλάδα έχει εναρμονίσει την νομοθεσία της στις περισσότερες από αυτές:

- Π.Δ. 16/1996 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την Οδηγία 89/654/ΕΟΚ".
- Π.Δ. 395/94 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για την χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 89/655/ΕΟΚ".
- Π.Δ. 396/94 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για την χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 89/656/ΕΟΚ".

- Π.Δ. 398/94 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία σε εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης σε συμμόρφωση με την Οδηγία 90/270/ΕΟΚ".
- Π.Δ. 399/94 "Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 90/394/ΕΟΚ".
- Π.Δ. 105/95 "Ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/58/ΕΟΚ".
- Π.Δ. 186/95 "Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ".
- Οδηγία 92/85/ΕΟΚ "Εφαρμογή μέτρων που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων" (10η ειδική οδηγία). Δεν έχει γίνει εναρμόνιση.

Επίσης, υπάρχουν πολλές κανονιστικές/νομοθετικές ρυθμίσεις για πολλά θέματα και παράγοντες που αφορούν την ΥΑΕ. Παρακάτω παρουσιάζεται μια επιλογή ορισμένων από αυτές που έχουν σημασία για ερευνητικά εργαστήρια:

- Αποφ. 14165/1993 (ΦΕΚ 673/Β/17.4.93) "Κανονισμός για την ασφαλή κατασκευή και κυκλοφορία των δοχείων πίεσης και των συσκευών αερίου".
- Π.Δ. 77/1993 (ΦΕΚ 34/Α) "Για την προστασία των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες και τροποποίηση και συμπλήρωση του ΠΔ 307/1986 (ΦΕΚ 135/Α) σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 88/642/ΕΟΚ".
- Οδηγία 93/793/ΕΟΚ "για την αξιολόγηση και τον έλεγχο των κινδύνων από τις υπάρχουσες ουσίες" (L 84/ 1 / 5.4.1993). Δεν έχει γίνει εναρμόνιση.
- Π.Δ. 85/1991 (ΦΕΚ 38/Α) "Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους στο θόρυβο κατά την εργασία, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 86/188/ΕΟΚ".
- Οδηγία 90/641/ΕΥΡΑΤΟΜ "Προστασία στην πράξη των εξωτερικών εργαζομένων που εκτίθενται σε κίνδυνο από ιοντίζουσες ακτινοβολίες κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων τους σε ελεγχόμενη περιοχή".
- Αποφ. Α2 1539/1985 (ΦΕΚ 280/Β) "Βασικοί κανόνες προστασίας της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων από τους κινδύνους που προκύπτουν από

- ιοντίζουσες ακτινοβολίες", σε συμμόρφωση προς τις Οδηγίες 80/836/Euratom/15.7.1980, 84/467/Euratom/3.9.1984).
- Αποφ. 131099/29.12.89 (ΦΕΚ 930/B) "Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχει η υγεία τους με την απαγόρευση ορισμένων ειδικών παραγόντων και/ή ορισμένων δραστηριοτήτων, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 88/364/ΕΟΚ "(2-ναφθυλαμίνη και άλατα, 4-αμινοδιφαινύλιο, βενζιδίνη και 4-νιτροδιφαινύλιο).
 - Π.Δ. 70α/1988 (ΦΕΚ 31/ και 150/A) "Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμίαντο κατά την εργασία".
 - Αποφ. 18187/272/1988 (ΦΕΚ 26/B) "Καθορισμός μέτρων και περιορισμών για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης που περικλείουν ορισμένες βιομηχανικές δραστηριότητες", σε συμμόρφωση των οδηγιών 82/501/ΕΟΚ και 87/216/ΕΟΚ).
 - Π.Δ. 94/1987 (ΦΕΚ 54/A) "Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται στον μεταλλικό μόλυβδο και τις ενώσεις ιόντων του κατά την εργασία, σε συμμόρφωση της οδηγίας 82/605/ΕΟΚ".
 - Π.Δ. 289/1986 (ΦΕΚ 129/A) "Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους".
 - Π.Δ. 329/1983 κ.ά. (ΦΕΚ 118/A, 140/A ,κ.ά. η οδηγία αυτή της ΕΟΚ περιέχει πολλές τροποποιήσεις και βελτιώσεις) "Ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών". Σε συμμόρφωση με την 67/548/ΕΟΚ και τις τροποποιήσεις -βελτιώσεις που ακολουθούν έχουν εκδοθεί και νεότερες αποφάσεις.
 - Υπ.Αποφ. 1014(Φορ)94 ΦΕΚ 216B 6/3/2001 "Περί κανονισμών ακτινοπροστασίας".
 - Ν.1181/1981 (ΦΕΚ 195/A) " Περί κυρώσεως της ψηφισθείσης εις Γενεύη το έτος 1960 υπ.αρ.115 συμβάσεως περί προστασίας των εργαζομένων από τις ιοντίζουσες ακτινοβολίες".
 - Π.Δ.1179/1980 (ΦΕΚ 302/A) "Περί προστασίας της υγείας των εργαζομένων των εκτιθεμένων εις το μονομερές βινυλοχλωρίδιο".

- Ν. 61/1975 (ΦΕΚ 132/Α) "Περί προστασίας των εργαζομένων εκ των κινδύνων των προερχομένων εκ της χρήσεως βενζολίου ή προϊόντων περιεχόντων βενζόλιο".
- Π.Δ. 71/88 (ΦΕΚ 241/Β) "Κανονισμός πυροπροστασίας κτιρίων".
- Αποφ. 7755/160/88 (ΦΕΚ 241/Β) "Λήψη μέτρων πυροπροστασίας στις βιομηχανικές - βιοτεχνικές εγκαταστάσεις και αποθήκες αυτών, καθώς και αποθήκες εύφλεκτων και εκρηκτικών υλών".
- Π.Δ. 105/95 (ΦΕΚ 67/Α/1995) "Ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφάλειας /και υγείας στην εργασία", σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ.
- Ν. 1650/1986 "Για την προστασία του περιβάλλοντος" (άρθ. 9 και 10).
- Π.Δ. 1180/1981 (ΦΕΚ 293/Α/6.10.81) "Περί ρυθμίσεως θεμάτων αναγομένων εις τα της ιδρύσεως και λειτουργίας βιομηχανικών, βιοτεχνικών, πάσης φύσεως μηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών και την εκ τούτων διασφαλίσεως περιβάλλοντος εν γένει όσον αφορά την ποιότητα των επεξεργασμένων αποβλήτων" (περιέχει κατάλογο με βαρέα μέταλλα, οργανικές και ανόργανες τοξικές ουσίες).

Επίσης υπάρχουν Υπουργικές αποφάσεις και άλλες διατάξεις και αποφάσεις που εναρμονίζουν προς τις κοινοτικές Οδηγίες (νομοθετικές/κανονιστικές ρυθμίσεις σε συμμόρφωση προς τις Οδηγίες ΕΕ).

- ΠΥΣ 144/2.11.1987 "Προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος από τη ρύπανση που προκαλείται από ορισμένες επικίνδυνες ουσίες που εκχέονται σε αυτό και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών ποιότητας του νερού σε κάδμιο, υδράργυρο και εξαχλωροκυκλοεξάνιο (HCH)", σε συμμόρφωση με την οδηγία 76/464/ΕΟΚ και Οδηγίες 82/176/ΕΟΚ και 83/513/ΕΟΚ "Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών των επικίνδυνων ουσιών στα υγρά απόβλητα" σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες 76/464/ΕΟΚ, 82/176/ΕΟΚ, 83/513/ΕΟΚ, 84/156/ΕΟΚ και 84/491/ΕΟΚ.
- ΚΥΑ 55648/2210/29.4.1991 "Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών των επικίνδυνων ουσιών στα υγρά απόβλητα", σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 82/280/ΕΟΚ και 84/347/ΕΟΚ.

- ΚΥΑ 46399/1352/27.6.1986 "απαιτούμενη ποιότητα των επιφανειακών νερών που προορίζονται για "πόσιμα", "κολύμβηση", "διαβίωση ψαριών σε γλυκά νερά" και "καλλιέργεια και αλιεία οστρακοειδών", μέθοδος μέτρησης, συχνότητα δειγματοληψίας και ανάλυση των επιφανειακών νερών που προορίζονται για πόσιμα", σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 75/440/ΕΟΚ, 76/160/ΕΟΚ, 77/659/ΕΟΚ, 79/923/ΕΟΚ και 79/869/ΕΟΚ.
- ΚΥΑ 69269/5387/24.10.1990 "Για την εκτίμηση των επιπτώσεων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον" (Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων), σε συμμόρφωση με την οδηγία 85/337/ΕΟΚ.
- ΠΥΣ 73/29.6.1990 "Καθορισμός των κατευθυντηρίων και οριακών τιμών ποιότητας των νερών από απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο Ι του Παραρτήματος Α του άρθρου 6 της υπ αρ. 144/1897 ΠΥΣ", σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 86/280/ΕΟΚ και 88/347/ΕΟΚ.
- ΚΥΑ 71560/3053/23.10.1985 "Διάθεση των χρησιμοποιούμενων ορυκτελαίων", σε συμμόρφωση με την οδηγία 75/439/ΕΟΚ.
- ΚΥΑ 72751/3054/22.10.1985 "Τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα, και εξάλειψη πολυχλωροδιφαινυλίων και πολυχλωροτριφαινυλίων", σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 78/319/ΕΟΚ και 76/403/ΕΟΚ.
- ΚΥΑ 49541/1424/1985 "στερεά απόβλητα", σε συμμόρφωση με την οδηγία 75/444/ΕΟΚ.
- ΚΥΑ 26857/553/1988 "Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία των υπογείων νερών και απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών", σε συμμόρφωση με την οδηγία 80/68/ΕΟΚ.
- ΚΥΑ 19744/454/18.3.1988 "Επιτήρηση και έλεγχος των διασυνοριακών μεταφορών επικίνδυνων αποβλήτων", σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 84/631/ΕΟΚ, 85/469/ΕΟΚ, 86/279/ΕΟΚ και 87/112/ΕΟΚ.
- Οδηγία 89/369/ΕΟΚ "Για την πρόληψη της ρύπανσης της ατμόσφαιρας από νέες εγκαταστάσεις καύσης αστικών απορριμμάτων".
- Οδηγία 89/429/ΕΟΚ "Για την μείωση της ρύπανσης από υφιστάμενες εγκαταστάσεις καύσης δημοτικών αποβλήτων".
- Οδηγία 91/271/ΕΟΚ "Για την διαχείριση των υγρών αστικών αποβλήτων".
- Υγ. Διάταξη Ε1β 301/1964 "Περί συλλογής, αποκομιδής και διάθεσης απορριμμάτων".

- Υπ. Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Αρ. Πρωτ. Α1/748/23.1.1986 "Απόψεις για ασφαλή εργαστηριακή τεχνική" (για απορρίμματα νοσοκομείων).
- Υπ. Αποφ. Α2 στ/οικ. 2236/10.5.1978 (ΦΕΚ 422/Β/1978) "Περί κανονισμών ακτινοπροστασίας" (για απορρίμματα νοσοκομείων με ραδιενεργά υλικά).
- EU Directive (2000/71EC) Municipal waste incineration.

1.3. Πολιτική για την Υγιεινή και Ασφάλεια

Είναι πολιτική του Πανεπιστημίου να παρέχει όλα τα απαραίτητα εφόδια για τη συντήρηση των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού τα οποία πρέπει να παραμένουν ασφαλή και χωρίς να προκαλούν κινδύνους για την υγεία κατά την άσκηση της εργασίας.

Το Πανεπιστήμιο είναι υποχρεωμένο:

- Να προβεί σε ρυθμίσεις για την εξασφάλιση της ασφάλειας και την απουσία κινδύνων για την υγεία σε σχέση με τη χρήση, διαχείριση, αποθήκευση και μεταφορά ειδών και ουσιών.
- Να παρέχει πληροφορίες, οδηγίες, εκπαίδευση και εποπτεία που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εργαζομένων και των φοιτητών και των επισκεπτών.
- Να διατηρεί οποιοδήποτε χώρο εργασίας που βρίσκεται στην κυριότητά του σε μια κατάσταση που να είναι ασφαλής και χωρίς κινδύνους για την υγεία και να παρέχει και να διατηρεί τα μέσα πρόσβασης και εξόδου από αυτό το χώρο ασφαλή και χωρίς τους κινδύνους αυτούς.
- Να παρέχει και να διατηρεί ένα ασφαλές και χωρίς κινδύνους για την υγεία, εργασιακό περιβάλλον και επαρκές όσον αφορά σε διευκολύνσεις και ρυθμίσεις για την καλή κατάσταση των εργαζομένων και των φοιτητών κατά τη διάρκεια της παραμονής τους μέσα στο Πανεπιστήμιο.
- Να παρέχει το σχετικό αναγκαίο προστατευτικό εξοπλισμό για την υγεία και την ασφάλεια κατά την εργασία των εργαζομένων και των φοιτητών.
- Να ενθαρρύνει το προσωπικό να θέτει υψηλές προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας από προσωπικό παράδειγμα, προκειμένου οι πτυχιούχοι να υιοθετήσουν μια στάση η οποία να προϋποθέτει την καλή υγεία και την πρακτική της ασφάλειας.
- Να επανεξετάζει και να αναθεωρεί τον Οδηγό Υγιεινής και Ασφάλειας και να δημοσιεύει τυχόν τροποποιήσεις.

Υπάρχει εξίσου υποχρέωση, σύμφωνα με τους κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία, για ολόκληρο τον πληθυσμό της Πανεπιστημιακής κοινότητας, ευθύνης και φροντίδας για την πρόληψη τραυματισμών και ασθενειών. Επίσης, οι επόπτες εργασίας σε εργαστήρια, αίθουσες διδασκαλίας και πρακτικής, σε οποιοδήποτε επίπεδο, έχουν ειδικές υποχρεώσεις εξασφάλισης έναντι κινδύνου της

υγείας και της ασφάλειας των φοιτητών, του τεχνικού προσωπικού κ.λπ. Κανένας δεν επιτρέπεται εκ προθέσεως να παρεμβαίνει, με οποιοδήποτε τρόπο που να υποβαθμίζει την Υγιεινή και Ασφάλεια στο Πανεπιστήμιο.

Η νομοθεσία και οι εγκεκριμένοι κωδικοί ορθής πρακτικής, σε πολλές περιπτώσεις καθορίζουν τις ελάχιστες προδιαγραφές για την ΥΑΕ. Ωστόσο, το Πανεπιστήμιο αναγνωρίζει ότι τα πρότυπα αυτά θα ήταν καλύτερα να διατηρηθούν, να αναπτυχθούν και να βελτιωθούν σε συνεννόηση με τον Τεχνικό Ασφάλειας και τον Ιατρό Εργασίας. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να δοθεί κάθε ενθάρρυνση στις εκπαιδευτικές μονάδες (σχολές, τμήματα) να εφαρμόζουν και να βελτιώνουν τους κανονισμούς υγιεινής και ασφάλειας.

1.4. Οργάνωση και Γενικές Διατάξεις

α. Αρμοδιότητες της Συγκλήτου

Η σύγκλητος έχει αρμοδιότητα όσον αφορά στην ΥΑΕ, στην εφαρμογή της νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια του προσωπικού και των φοιτητών του Πανεπιστημίου και τα μέλη του καταναλωτικού κοινού που έχουν πρόσβαση σε χώρους του Πανεπιστημίου, και ιδίως έχει την ευθύνη της κατανομής των πόρων για τη λήψη των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας και της διατήρησης της οργάνωσης για την επιτυχή υλοποίηση και την παρακολούθηση του Οδηγού Υγιεινής και Ασφάλειας, τον προσδιορισμό και την κατανομή των ευθυνών για την τήρηση των κανόνων Υγιεινής και Ασφάλειας από τα μέλη του Πανεπιστημίου.

β. Συντονιστική Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας (ΣΕΥΑ)

Η Σύγκλητος ορίζει τη Συντονιστική Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας (ΣΕΥΑ) η οποία περιλαμβάνει μέλη που εκπροσωπούν όλες τις αναγνωρισμένες από το Πανεπιστήμιο ομάδες εργαζομένων. Η ΣΕΥΑ συγκαλείται από τη Σύγκλητο, ο Αναπληρωτής Πρύτανη είναι ο Προεδρός της και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Συμβουλεύει για όλα τα θέματα που αφορούν στην υγεία και την ασφάλεια στο Πανεπιστήμιο και εφιστά την προσοχή στις σχετικές νομικές υποχρεώσεις του Πανεπιστημίου.
- Προτείνει στη Σύγκλητο τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση και την προώθηση της υγείας και της ασφάλειας των παραμενόντων στον χώρο του

Πανεπιστημίου. Ειδικότερα, εξετάζει κάθε θέμα που παραπέμπεται σε αυτήν από τις τριμελείς Επιτροπές Ασφαλείας των Σχολών και υποστηρίζει την ανάπτυξη των κανονισμών Υγιεινής και Ασφάλειας σε κάθε σχολή.

- Είναι υπεύθυνη για την εξασφάλιση της πλήρους καταγραφής των περιπτώσεων επαγγελματικών ασθενειών, ατυχημάτων και επικίνδυνων περιστατικών, τη διατήρηση και την οργάνωση της παροχής κατάλληλων εγκαταστάσεων πρώτων βοηθειών και την κατάρτιση, όπου κρίνεται αναγκαίο, για τη δημιουργία κατάλληλων διαδικασιών επιτήρησης.
- Εξετάζει όπου είναι αναγκαίο, εκθέσεις των επιθεωρητών Εργασίας (ΚΕΠΕΚ), νόμους κλ.π.

γ. Αρμοδιότητες του Τεχνικού Ασφαλείας & του Γιατρού Εργασίας

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΥΑΕ, το Πανεπιστήμιο έχει ορίσει Τεχνικό Ασφαλείας και Ιατρό Εργασίας, οι οποίοι μετέχουν στη ΣΕΥΑ. Αυτά τα μέλη, ασχολούνται με την επίβλεψη της ΥΑΕ του Πανεπιστημίου και τα συστήματα διαχείρισης της ασφάλειας σύμφωνα με την υπάρχουσα νομοθεσία.

δ. Επιτροπή Προστασίας από Ακτινοβολία

Η Σύγκλητος έχει ορίσει επιτροπή ακτινοπροστασίας που είναι υπεύθυνη για την υγεία και την ασφάλεια όλων των ατόμων που μπορεί να εκτεθούν σε κινδύνους που προκύπτουν από τη χρήση ιονιζουσών ακτινοβολιών, υπεριώδους ακτινοβολίας και laser, ακτινοβολιών μικροκυμάτων και μη ιονιζουσών ακτινοβολιών υψηλής ενέργειας. Η Επιτροπή Ακτινοπροστασίας υποβάλλει στη ΣΕΥΑ, ετήσια έκθεση για την κατάσταση στους χώρους του Πανεπιστημίου

Η Επιτροπή Ακτινοπροστασίας δημιουργήθηκε για πρώτη φορά στις 10/7/2012 στο Πανεπιστήμιο Πατρών και ασχολείται με όλα τα θέματα που αφορούν στην ασφαλή μεταφορά, χρήση, αποθήκευση και διάθεση των υλικών που παράγουν ιονίζουσα ακτινοβολία και τη χρήση όλων των ειδών που παράγουν ακτίνες X, υπεριώδους, lasers και ακτινοβολίες μικροκυμάτων, έχει δε τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Εξετάζει τις εκθέσεις των ατυχημάτων και επικίνδυνων περιστατικών που αφορούν στις ιονίζουσες ακτινοβολίες, υπεριώδεις ακτινοβολίες, φούρνους μικροκυμάτων και lasers, και προτείνει διορθωτικά μέτρα.

- Επιβλέπει την τήρηση των σχετικών διατάξεων, Καταστατικών και Εγκεκριμένων κωδίκων καλής πρακτικής και υποδεικνύει μέτρα εξασφάλισης, στο μέτρο που είναι ευλόγως εφικτό, της υγείας και της ασφάλειας των παραμενόντων στο χώρο του Πανεπιστημίου.
- Παρέχει συμβουλές σχετικά με την παροχή των κατάλληλων εργαστηριακών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού παρακολούθησης.
- Συμβουλεύει τη ΣΕΥΑ για την παροχή των κατάλληλων οδηγιών για τους εργαζόμενους και τους σπουδαστές όσον αφορά τους κινδύνους που προκύπτουν από τη χρήση του εν λόγω ακτινοβολιών και παρακολουθεί την αποτελεσματικότητά τους.

ε. Αρμοδιότητες Προέδρων Τμημάτων

Οι πρόεδροι Τμημάτων και οι διαχειριστές των άλλων ισοδύναμα αυτόνομων εκπαιδευτικών μονάδων (Διευθυντές εργαστηρίων) **έχουν την ευθύνη** για τη διαχείριση των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας εντός του χώρου του Τμήματός τους. Εκτός από τους Προέδρους των Τμημάτων, ο όρος περιλαμβάνει τους υπεύθυνους των διοικητικών υπηρεσιών.

Οι Πρόεδροι των Τμημάτων (ή ισοδυνάμων εκπαιδευτικών μονάδων), μαζί με τα ανώτερα στελέχη του διοικητικού προσωπικού και των τριμελών Επιτροπών Υγιεινής και Ασφάλειας του κάθε τμήματος ή σχολής, όπου έχουν ορισθεί, αναμένεται να αναλάβουν την πρωτοβουλία για την προώθηση και την παρακολούθηση της υγιεινής και της ασφάλειας όλων των προσώπων που ενδέχεται να επηρεάζονται από τις δραστηριότητες στη σχολή τους.

Οι πρόεδροι των Τμημάτων (ή ισοδυνάμων), είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση όλων των παραγόντων ΥΑΕ των σχολών τους. Ειδικότερα οφείλουν να:

- Εξασφαλίζουν την ύπαρξη γραπτών οδηγιών για την αποτελεσματική και καλά γνωστοποιημένη πολιτική για την εξασφάλιση της υγιεινής και της ασφάλειας στο Τμήμα τους.
- Εξασφαλίζουν ότι οι εργαζόμενοι και οι φοιτητές γνωρίζουν το ρόλο τους στην εκπλήρωση αυτής της πολιτικής, η οποία περιλαμβάνει τον Οδηγό Υγιεινής και Ασφάλειας του Πανεπιστημίου και τους ειδικούς κανόνες Υγιεινής και ασφάλειας.

- Ελέγχουν περιοδικά την αποτελεσματικότητα της πολιτικής υγιεινής και ασφάλειας, και φροντίζουν για τη διεκπεραίωση των απαραίτητων απαιτούμενων αλλαγών.
- Εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση του προσωπικού προς τον Οδηγό Υγιεινής και Ασφάλειας.
- Εφαρμόζουν όσο το δυνατόν πληρέστερα όλα τα μέτρα παρακολούθησης που υποδεικνύονται σε κεντρικό επίπεδο από το Πανεπιστήμιο.
- Οργανώνουν τις σχετικές: ενημέρωση, εκπαίδευση και κατάρτιση σε θέματα υγείας και ασφάλειας και τους απαραίτητους ελέγχους για τα μέλη της υπηρεσίας.
- Εξασφαλίζουν ότι όλες οι πυρκαγιές, οι περιπτώσεις επαγγελματικών ασθενειών, ατυχημάτων και επικίνδυνων περιστατικών μέσα στη σχολή καταγράφονται και γνωστοποιούνται στον Πρόεδρο της Συντονιστικής Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας, το συντομότερο δυνατό, και ότι αυτό το αρχείο ελέγχεται τακτικά για άμεσες διορθωτικές δράσεις. Οι εκθέσεις υποβάλλονται μέσω του βιβλίου ατυχημάτων και Συμβάντων του τμήματος. Κανένα ατύχημα δεν θα πρέπει να θεωρείται πάρα πολύ συνηθισμένο για να υποβάλλεται έκθεση.
- Ορίζουν μια τριμελή Επιτροπή Υγιεινής & Ασφάλειας της Σχολής με καθήκον την προαγωγή της υγείας και ασφάλειας, την παροχή ενός πρώτου επιπέδου συμβουλών και την ενέργεια αντί του Προέδρου του Τμήματος σε σχέση με τα θέματα αυτά. Τα καθήκοντα αυτά θα καταλαμβάνουν μόνο ένα μέρος του χρόνου των μελών της, αλλά ο Πρόεδρος του Τμήματος πρέπει να εξασφαλίζει ότι διαθέτει επαρκείς πόρους, από άποψη χρόνου, χρηματοδότησης και χώρων προκειμένου η επιτροπή να λειτουργεί αποδοτικά και αποτελεσματικά. Η τριμελής επιτροπή για την Υγιεινή και Ασφάλεια πρέπει να παρέχει συμβουλές στον Πρόεδρο και στη Γ.Σ, του Τμήματος για συγκεκριμένα θέματα, κάθε φορά που δικαιολογείται από τη φύση και την έκταση των κινδύνων. Οι επιτροπές αυτές στελεχώνονται με μέλη από το ακαδημαϊκό και τεχνικό προσωπικό, και εκπρόσωπους των μεταπτυχιακών φοιτητών.
- Εξασφαλίζουν ότι όλα τα μέλη του προσωπικού του Τμήματός του γνωρίζουν τις οδηγίες για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν σε περίπτωση πυρκαγιάς.

Για παράδειγμα ότι οι έξοδοι κινδύνου είναι σε κατάσταση λειτουργίας, είναι γνωστοί στο προσωπικό και τους φοιτητές και έχουν ελεύθερη διέλευση. Οι Διευθυντές των εργαστηρίων πρέπει να εξασφαλίζουν ότι έχουν γίνει ασκήσεις πυρκαγιάς τουλάχιστον σε ετήσια βάση, σε κάθε εργαστήριο του Πανεπιστημίου.

- Εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται σε περίπτωση ατυχήματος ή πυρκαγιάς το βράδυ ή το Σαββατοκύριακο στο τμήμα του είναι διαθέσιμες.
- Εξασφαλίζουν ότι ο εξοπλισμός του Τμήματός του διατηρείται σε ασφαλή κατάσταση και ότι έχουν ληφθεί όλα τα κατάλληλα μέτρα για την επιδιόρθωση των βλαβών του.

Οι Διευθυντές των Εργαστηρίων ή των ερευνητικών μονάδων, σε περιπτώσεις χρήσης χώρων συνιδιοκτησίας με άλλο φορέα, ή κτιρίου του Πανεπιστημίου το οποίο χρησιμοποιούν εργαζόμενοι σε άλλο φορέα, πρέπει να δημιουργήσουν μια (ενιαία) πολιτική υγιεινής και ασφάλειας για τους εργαζόμενους στο Πανεπιστήμιο και τους φοιτητές. Η πολιτική αυτή θα πρέπει να διασφαλίζει ένα αποτελεσματικό μέσο διαβούλευσης μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων μερών επί των κοινών προβλημάτων της υγείας και της ασφάλειας.

Η Σύγκλητος δεν μπορεί να μεταβιβάσει τις δικές της ευθύνες ή τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το νόμο, αλλά, προκειμένου να εκπληρώσει τις νομικές της υποχρεώσεις από τη συνολική ευθύνη, πρέπει να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα του συνόλου των ρυθμίσεων για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με το νόμο.

Οι Πρόεδροι Τμημάτων πρέπει να αναφέρουν τουλάχιστον μία φορά ετησίως, στον Κοσμήτορα τις πτυχές της εφαρμογής της πολιτικής υγιεινής και της ασφάλειας εντός της περιοχής ευθύνης τους. Ο Κοσμήτορας θα αναφέρει, κατά περίπτωση, στη Σύγκλητο.

Στ. Τριμελής Επιτροπή Υγιεινής & Ασφάλειας κάθε Τμήματος (ΕΥΑ)

Κάθε Πρόεδρος Τμήματος πρέπει να ορίσει μια τριμελή Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας (ΥΥΑ) για να ασχολείται με τα θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας του τμήματος της οποίας Η Επιτροπή αυτή θα ενημερώνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας.

Η ΕΥΑ ασχολείται με την καθημερινή οργάνωση Υγιεινής και Ασφάλειας μέσα στη Σχολή/Τμήμα. Πρωταρχικός σκοπός της είναι να βοηθάει και να συμβουλεύει τον Πρόεδρο του Τμήματος στη διαχείριση των θεμάτων ΥΑΕ και να μεσολαβεί μεταξύ του Προέδρου και της ΣΕΥΑ. Τα μέλη της ΕΥΑ χρειάζονται αρκετό χρόνο και την απαραίτητη εξειδίκευση και έγκριση για να πληρούν τα καθήκοντά τους επαρκώς, τα οποία είναι:

- Πλήρης γνώση του Οδηγού Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία και της πολιτικής του Πανεπιστημίου στο θέμα.
- Παροχή συμβουλών στα μέλη ΔΕΠ σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία και ειδικά στον Πρόεδρο του Τμήματος για τη σύνταξη και αναθεώρηση των προγραμμάτων Υγιεινής και Ασφάλειας.
- Συνεργασία με τις αρχές σε επείγοντα θέματα.
- Αναφορά στον Πρόεδρο του Τμήματος ή στην ΣΕΥΑ ή στον Αναπληρωτή Πρύτανη οποιουδήποτε προβλήματος Υγιεινής και Ασφάλειας που δεν μπορεί να λυθεί μέσα στη σχολή έγκαιρα προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος.
- Επικοινωνία με τη ΣΕΥΑ.
- Παρακολούθηση των συναντήσεων σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας.
- Διεξαγωγή ή συντονισμός συστηματικών επιθεωρήσεων σε θέματα Υγιεινής, Ασφάλειας και ατυχημάτων, για να διαπιστωθούν επικίνδυνες συνθήκες ή εργασιακές πρακτικές και να καταγραφούν και ποσοτικοποιεί τα αποτελέσματα των προληπτικών δράσεων.
- Επιβεβαίωση των ατυχημάτων και τα περιστατικών επαγγελματικών ασθενειών.
- Ενημέρωση για τους κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας στην εργασία μέσα στο τμήμα ή στη σχολή.
- Επιβεβαίωση ότι τα νέα μέλη της σχολής λαμβάνουν επαρκή εκπαίδευση σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας στην εργασία.
- Γνωστοποίηση στα μέλη της σχολής ανακοινώσεων για:
 - εκπαιδευτικά σεμινάρια Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία
 - επιτήρηση σε θέματα Ιατρικής της Εργασίας
 - επικοινωνία με άλλους εσωτερικούς ή εξωτερικούς ειδικούς σε θέματα ΥΑΕ.
- Ύπαρξη αποτελεσματικής επικοινωνίας με τη ΣΕΥΑ.
- Καταγραφή στο Τμήμα:
 - υψηλού επιπέδου καθαριότητας

λήψης επαρκών προληπτικών μέτρων ανάλογα με την εμφάνιση κάποιου κινδύνου (επαρκή προληπτικά μέτρα λαμβάνονται ανάλογα με οποιεσδήποτε αλλαγές συμβαίνουν)

διατήρησης εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και διαδικασιών όπως προβλέπεται στον οδηγό

επάρκειας πληροφόρησης και εκπαίδευσης του προσωπικού και των φοιτητών

διατήρησης επαρκών αρχείων ασφάλειας, όπου απαιτούνται.

- Τήρηση ασφαλών εργασιακών πρακτικών και διαδικασιών.
- Παροχή προσωπικού προστατευτικού εξοπλισμού ανάλογα με τις ανάγκες.
- Διατήρηση των συστημάτων προκειμένου να ελέγχεται ότι οι κανόνες υγείας και ασφάλειας όπως πρώτες βοήθειες ή πυροσβεστήρες παρέχονται και είναι σε καλή κατάσταση.
- Εφαρμογή άλλων θεμάτων που αφορούν τη νομοθεσία ή το Πανεπιστήμιο.
- Περιοδική ανασκόπηση των διαδικασιών υγείας και Ασφάλειας του Τμήματος.
- Διεκπεραίωση άλλων καθηκόντων που του ανατίθενται από τον Πρόεδρο του Τμήματος.

ΕΝΟΤΗΤΑ II

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

2.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι βασικές προδιαγραφές για την ασφάλεια των χώρων εργασίας έχουν καταγραφεί από την Οδηγία 89/654/ΕΟΚ (Π.Δ. 16/1996, ΦΕΚ 10/Α/18.1.1996), με την οποία η χώρα μας έχει εναρμονισθεί. Οι βασικοί κανόνες ΥΑΕ υπήρχαν ήδη από τον Ν. 1568/85 για την "υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων" και άλλες κανονιστικές/ νομοθετικές διατάξεις που καθόριζαν το πλαίσιο για την ασφάλεια των εργασιακών χώρων.

Ιδιαίτερα με την Οδηγία-πλαίσιο 89/391/ΕΟΚ (Π.Δ. 17/18.1.1996), με την οποία έχει εναρμονίσει τις νομοθετικές της διατάξεις και η χώρα μας, ο εργοδότης είναι υπεύθυνος για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων. Ο εργοδότης είναι υπεύθυνος για την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων, για την εξάλειψη των συντελεστών κινδύνου, για τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες και για την ενημέρωση, διαβούλευση, ισόρροπη συμμετοχή και κατάρτιση των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους. Ο εργοδότης δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη του, ούτε όταν οι εργαζόμενοι δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τους, ούτε όταν αναθέτει καθήκοντα προστασίας και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου σε άλλα άτομα ή υπηρεσίες, εντός ή εκτός της επιχείρησης.

Με τη νομοθεσία υπάρχουν δύο κατηγορίες χώρων εργασίας: χώροι εργασίας που χρησιμοποιούνται για πρώτη φορά (μετά την 31.12.1994) και χώροι που ήδη έχουν χρησιμοποιηθεί (πριν από την 1.1.95) και θα πρέπει να πληρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας, το αργότερο σε 3 χρόνια από την εναρμόνιση (δηλαδή μέχρι το τέλος του 1997). Με βάση την οδηγία αυτή έχουν καταγραφεί οι σημαντικότερες υποχρεώσεις για ΥΑΕ στους εργασιακούς χώρους και οι ελάχιστες προδιαγραφές. Ισχύουν σχεδόν οι ίδιοι κανόνες και για τις δύο περιπτώσεις.

Παρακάτω γίνεται επιλογή των κυριότερων προδιαγραφών σε σύντομη αναφορά και ειδικά για αυτές που αφορούν χώρους όπως τα ερευνητικά εργαστήρια:

1. Σταθερότητα, στερεότητα, αντοχή και ευστάθεια των κτιρίων

Η σωστή κατασκευή και οι κτιριολογικές διαρρυθμίσεις για την εύρυθμη λειτουργία των εργασιακών χώρων είναι σοβαρή προϋπόθεση για ασφαλές και υγιεινό εργασιακό περιβάλλον. Ιδιαίτερα για την Ελλάδα πρέπει να τηρούνται επιπλέον και οι κανονισμοί αντισεισμικού σχεδιασμού (Βλ. ενότητα Κτιριακές εγκαταστάσεις).

2. Οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου

Για τις εξόδους κινδύνου πρέπει να τηρούνται: ο Ν. 1568/85, άρθρο 8 και το Π.Δ. 71/1988 (ΦΕΚ 32/Α/1988) για τον "κανονισμό παθητικής πυροπροστασίας κτιρίων". Οι θύρες εξόδου πρέπει να ανοίγουν προς τα έξω, να είναι εμφανείς (κατάλληλος φωτισμός και σήμανση) και να μπορούν όλοι οι εργαζόμενοι να εκκενώνουν γρήγορα τα κτίρια και με συνθήκες πλήρους ασφάλειας (Βλ. Ενότητα Κτιριακές εγκαταστάσεις).

3. Πυρανίχνευση και πυρόσβεση

Ανάλογα με τις διαστάσεις και την χρήση των κτιρίων και τον υπάρχοντα εξοπλισμό, οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με κατάλληλο και επαρκή εξοπλισμό πυρανίχνευσης και συστήματα συναγερμού (π.χ. ανιχνευτές καπνού, ειδικοί ανιχνευτές για διαρροές υγραερίου). Επίσης, πρέπει να υπάρχουν σε εμφανή σημεία πυροσβεστήρες ανάλογα με το είδος των υλικών που χρησιμοποιούνται (π.χ. διοξειδίου του άνθρακα ή κόνεως αντί νερού για πυρκαγιές από χημικές ουσίες). Η χρήση των πυροσβεστήρων να είναι εύχρηστη και οι εργαζόμενοι να γνωρίζουν το χειρισμό τους. Η σήμανση των εργασιακών χώρων για την περίπτωση πυρκαγιάς πρέπει να γίνει σύμφωνα με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας, όπως ορίζονται από την Οδηγία 92/58/ΕΟΚ (Π.Δ. 105795, ΦΕΚ 67/Α/1995), τοποθετημένη σε κατάλληλα σημεία και μόνιμη (βλ. Ενότητα Πυρασφάλεια).

4. Εξαερισμός κλειστών χώρων εργασίας

Ανάλογα με τις μεθόδους εργασίας και τη σωματική προσπάθεια που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι, οι χώροι εργασίας πρέπει να έχουν επαρκή φρέσκο αέρα. Για τα εργαστήρια απαιτείται οπωσδήποτε ανανέωση του αέρα, αλλά και πρόσθετος εξαερισμός για εργασίες κατά τις οποίες παράγονται χημικοί ατμοί,

σωματίδια ή αέρια με τοξικές ιδιότητες (π.χ. απαγωγοί χημικών εργαστηρίων). Η ανανέωση του αέρα πρέπει να γίνεται με συστήματα εξαερισμού ή κλιματισμού (των οποίων η λειτουργία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη με τους εργασιακούς χώρους), βλ. αντίστοιχες ενότητες.

5. Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις

Οι ηλεκτρικές εγκαταστάσεις πρέπει να είναι σύμφωνες με τις διατάξεις του "κανονισμού εσωτερικών ηλεκτρικών εγκαταστάσεων" και πρέπει να τηρούνται οι κανόνες σε περίπτωση αλλαγών, προσθηκών κλπ. (βλ. Ενότητα ηλεκτρικές εγκαταστάσεις).

6. Απαγωγή διαφόρων παραγόντων (αέρια, ατμοί, σωματίδια κλπ)

Για τις ιδιαίτερες συνθήκες εργασίας όπου παράγονται αέρια, ατμοί, σωματίδια και διάφορες σκόνες, πρέπει να απάγονται ή να κατακρατούνται με κατάλληλα μέσα (π.χ. εργαστηριακοί απαγωγοί). Οι παράγοντες που απάγονται, εφόσον είναι επιβλαβείς, πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία (συμπύκνωση, κατακρήμνιση, εξουδετέρωση κλπ.) πριν εκδιωχθούν στο περιβάλλον (βλ. Ενότητα).

7. Θερμοκρασία χώρων

Η θερμοκρασία των εργασιακών χώρων πρέπει να είναι ανεκτή από τους εργαζόμενους και ανάλογη με την σωματική προσπάθεια που καταβάλλουν κατά την εργασία τους, λαμβανομένων υπόψη και των κλιματολογικών συνθηκών των εποχών του έτους. Η θερμοκρασία χώρων ανάπαυσης, υγιεινής, παροχής πρώτων βοηθειών κλπ πρέπει να είναι κατάλληλη για τους χώρους αυτούς (βλ. Ενότητα VII).

8. Φωτισμός

Πρέπει να υπάρχει επαρκής φυσικός φωτισμός. Ο τεχνητός φωτισμός πρέπει να ανταποκρίνεται στο είδος και την φύση της εργασίας. Οι εγκαταστάσεις φωτισμού στους εργασιακούς χώρους και διαδρόμους πρέπει να πληρούν τους όρους για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων (βλ. Ενότητα VII).

9. Δάπεδα, τοίχοι, οροφές και στέγες των χώρων

Πρέπει να υπάρχει επαρκής θερμομόνωση των χώρων εργασίας. Οι επιφάνειες δαπέδων, τοίχων κλπ. πρέπει να μπορούν να καθαρίζονται ώστε να επιτυγχάνονται οι κατάλληλες συνθήκες υγιεινής. Τα δάπεδα να μην παρουσιάζουν επικίνδυνες κλίσεις, ολισθηρές επιφάνειες και να μην δημιουργούν σκόνη λόγω φθοράς. Να διαθέτουν σύστημα αποχέτευσης, να είναι πυράντοχα και κατάλληλα για τις διάφορες εργασιακές συνθήκες. Οι τοίχοι επίσης πρέπει να πληρούν διάφορους όρους ασφάλειας. Οι στέγες και οι οροφές πρέπει να εξασφαλίζουν στεγανότητα, να μπορούν να καθαρίζονται και να συντηρούνται με ευχέρεια και ασφάλεια (βλ. Ενότητα III).

10. Παράθυρα και φεγγίτες

Πρέπει να είναι σχεδιασμένα ώστε να καθαρίζονται και να συντηρούνται με ευχέρεια και ασφάλεια. Πρέπει να ανοίγουν σε περίπτωση εκτάκτων αναγκών και εξαερισμού (βλ. Ενότητα III).

11. Θύρες και πύλες

Πρέπει να είναι κατασκευασμένες από ασφαλή υλικά και να είναι κατάλληλες για τους χώρους εργασίας, τις οδούς διαφυγής, τις αποθήκες κλπ. (βλ. Ενότητα III).

12. Διάδρομοι κυκλοφορίας και κλιμακοστάσια

Σχεδιάζονται, διαρρυθμίζονται και διατηρούνται ώστε να επιτρέπουν πλήρη ασφάλεια στους εργαζόμενους και την αποφυγή ατυχημάτων (βλ. Ενότητα III).

13.Εργονομικοί παράγοντες

Αναφέρονται γενικά στην σχέση του εργαζόμενου με τις συνθήκες εργασίας: κτιριακές εγκαταστάσεις, θέσεις εργασίας, ρυθμός εργασίας, επαρκής φωτισμός για λεπτές εργασίες, οθόνες οπτικής καταγραφής και θέσεις εργασίας, μηχανήματα, ψυχολογικό στρες, υπερωρίες, κλπ. (βλ. Ενότητα VI).

14. Διαστάσεις και όγκος αέρα των χώρων εργασίας. Χώρος για την ελευθερία κινήσεων στη θέση εργασίας

Οι χώροι εργασίας πρέπει να επιτρέπουν στους εργαζόμενους να εκτελούν την εργασία τους χωρίς κινδύνους για την ασφάλεια, την υγεία και την ευεξία τους.

Οι διαστάσεις των χώρων και η διαρρύθμιση τους πρέπει να γίνει ανάλογα με το είδος της εργασίας και τον αριθμό των εργαζομένων (βλ. Ενότητα III).

15. Χώροι ανάπαυσης

Για αριθμό εργαζομένων μεγαλύτερο του 50, επιβάλλεται να υπάρχει χώρος ανάπαυσης. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται εφόσον το προσωπικό εργάζεται σε γραφεία ή σε χώρους εργασίας που προσφέρουν δυνατότητες ανάπαυσης στην διάρκεια των διαλειμμάτων. Οι χώροι ανάπαυσης πρέπει να έχουν κατά το δυνατόν οπτική επαφή με το εξωτερικό περιβάλλον και να φωτίζονται επαρκώς.

16. Εξωτερικοί χώροι εργασίας (ιδιαίτερες διατάξεις)

Εφόσον οι εργαζόμενοι απασχολούνται σε εξωτερικές θέσεις εργασίας, αυτές πρέπει να διευθετούνται κατά τρόπο που να προστατεύονται οι εργαζόμενοι από ατμοσφαιρικές επιδράσεις και από πτώση αντικειμένων, να μπορούν να απομακρύνονται γρήγορα σε περίπτωση κινδύνου και να μην είναι εκτεθειμένοι σε επιβλαβή ηχητικά επίπεδα, ούτε σε επιβλαβή εξωτερική επίδραση (αέρια, σκόνες, ατμούς κλπ.) βλ. Ενότητα III.

Οι ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τους χώρους εργασίας που έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί πριν την 1.1.1995, είναι παρόμοιες και αναφέρονται στα κτίρια, τις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις, τις οδούς διαφυγής και εξόδους κινδύνου, την πυρανίχνευση και πυρόσβεση, τον εξαερισμό, την απαγωγή παραγόντων, την θερμοκρασία, τον φωτισμό κλπ. Για αυτούς τους χώρους εργασίας παρέχεται 3χρονη διάρκεια να προσαρμοσθούν στις ελάχιστες προδιαγραφές (μέχρι το τέλος του 1997).

Ο έλεγχος του παρόντος διατάγματος αφορά τις αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (τα Κέντρα Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου ή τις Διευθύνσεις Επιθεώρησης Εργασίας και τις Διευθύνσεις Απασχόλησης με τα αρμόδια Τμήματα Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης Εργασίας ή στα Τμήματα και Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας). Η ισχύς του Π.Δ. αρ. 16/18.1.1996 αρχίζει μετά την δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Οι ελάχιστες προδιαγραφές ΥΑΕ στο εργασιακό περιβάλλον είναι πρωταρχικής σημασίας. Με βάση και τις υπόλοιπες λεπτομέρειες που αναγράφονται

στο Π.Δ. 16/1996, μπορούν οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι να ρυθμίσουν βασικά και σημαντικά θέματα υγιεινής και ασφάλειας.

17. Αποδυτήρια και ιματοφυλάκια

Εφόσον το προσωπικό υπερβαίνει τους 50 εργαζόμενους ή εάν πρέπει να φορούν ειδικά ρούχα εργασίας, πρέπει να διατίθενται κατάλληλοι χώροι αποδυτηρίων. Τα αποδυτήρια πρέπει να διαθέτουν ατομικά ερμάρια. Εάν οι συνθήκες εργασίας το απαιτούν (επικίνδυνες ουσίες, υγρασία, ρύποι) πρέπει να υπάρχουν ξεχωριστά ερμάρια για τον ιματισμό εργασίας.

18. Λουτρά (ντους), νιπτήρες

Εφόσον επιβάλλεται από το είδος της δραστηριότητας ή από την υγιεινή, πρέπει να υπάρχουν επαρκή και κατάλληλα λουτρά και νιπτήρες, χωριστά για άνδρες και γυναίκες, με ζεστό και κρύο νερό.

19. Αποχωρητήρια και νιπτήρες

Πρέπει να υπάρχουν ξεχωριστά αποχωρητήρια και νιπτήρες σύμφωνα με τις υγειονομικές διατάξεις (Αποφ. Γ1γ/9900/27.11.1974 "περί υποχρεωτικής κατασκευής αποχωρητηρίων" (ΦΕΚ 1266/Β/74) που τροποποιήθηκαν με αποφ. Γ1/2400/26.3.75 (ΦΕΚ 371/Β) και Α1β/2055/4.3.80 (ΦΕΚ 338/Β/80) και με την αποφ. Α1β/8577/83 (ΦΕΚ 526/Β/83).

20. Χώροι πρώτων βοηθειών

Για πάνω από 100 εργαζόμενους πρέπει να υπάρχουν ένας ή περισσότεροι χώροι πρώτων βοηθειών και απαιτούμενα υλικά πρώτων βοηθειών. Πρέπει να υπάρχει ένα ή περισσότερα άτομα εκπαιδευμένα στην παροχή πρώτων βοηθειών.

21. Τα ελάχιστα απαιτούμενα υλικά πρώτων βοηθειών είναι:

Ακετυλοσαλικυλικό οξύ, παρακεταμόλη, αντιϊσταμινικά δισκία, αντιόξινα δισκία, σπασμολυτικό (σταγόνες ή δισκία), αντιδιαρροϊκό καολίνης/πηκτίνης, αντισηπτικό κολλύριο, αντιϊσταμινική αλοιφή, επίδεσμοι 2,5 X 0,05 μέτρα και 2,5 X 0,10 μέτρα, βαμβάκι, απορροφητική γάζα αποστειρωμένη, λευκοπλάστης πλάτους 0,08 μέτρα, τεμάχια λευκοπλάστη με γάζα αποστειρωμένη, τριγωνικός επίδεσμος,

ποτηράκια μιας χρήσης, αιμοστατικός επίδεσμος, διάλυμα αμμωνίας, υπεροξείδιο του υδρογόνου διάλυμα (οξυζενέ), καθαρό οινόπνευμα, βάμμα ιωδίου, μερκουροχρώμ ή άλλο αντισηπτικό, χάπια άνθρακα. Πίνακας με οδηγίες για την παροχή πρώτων βοηθειών συνοδευόμενες με σχήματα και εικόνες πρέπει να αναρτάται σε εμφανή σημεία των χώρων εργασίας. Ιδιαίτερα για τα ατυχήματα σε ερευνητικά εργαστήρια που χρησιμοποιούν διάφορες χημικές ουσίες πρέπει να διατηρούνται στον χώρο πρώτων βοηθειών και άλλα απλά υλικά που θα βοηθήσουν σε περίπτωση εγκαυμάτων, εκτίναξης διαβρωτικών υλικών σε οφθαλμούς και εξουδετέρωση διαφόρων τοξικών (δηλητηρίων) ουσιών. Χρήσιμο είναι να υπάρχει και ένας οδηγός-εγχειρίδιο εκτάκτων αναγκών για συγκεκριμένες τοξικές ουσίες (για εμετικά, αντιοξειδωτικά κλπ). Λεπτομέρειες θα υπάρξουν στο κεφάλαιο των πρώτων βοηθειών για χημικά εργαστήρια (βλ. Ενότητα XV).

22. Χρήση Επικίνδυνων Ουσιών

Κάθε πρόσωπο το οποίο εισάγει ή δημιουργεί μια πηγή κινδύνου στο Πανεπιστήμιο έχει καθήκον για τον έλεγχο των κινδύνων και την ενδεχόμενη ασφαλή διάθεση της πηγής. Ακριβή στοιχεία πρέπει να τηρούνται. Ειδικότερα, άτομα που χρησιμοποιούν επικίνδυνες ουσίες στην έρευνα ή για άλλους σκοπούς, πρέπει να λάβουν από τον προμηθευτή δήλωση με λεπτομερή αναφορά των γνωστών ή δυνητικών κινδύνων που συνδέονται με την ουσία, τα συνιστώμενα μέτρα προστασίας και τα μέτρα ελέγχου. Οι πληροφορίες αυτές, με τη μορφή του δελτίου δεδομένων, πρέπει να είναι διαθέσιμες. Η εκτίμηση κινδύνου για όλες τις εργασιακές δραστηριότητες όπου υπεισέρχονται επικίνδυνες ουσίες πρέπει να είναι έτοιμη πριν από την έναρξη των εργασιών, όπως απαιτείται από τον έλεγχο των ουσιών επικίνδυνων για την υγεία (βλ. Ενότητα VIII και ενότητα XII).

23. Μέσα Ατομικής Προστασίας

Τα μέσα ατομικής προστασίας, εκτός από τα συνήθη προστατευτικά ρούχα και γυαλιά, θα πρέπει να θεωρούνται κατάλληλα μόνο βραχυπρόθεσμα ή σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Πρέπει να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια, είτε για την εξάλειψη της διαδικασίας που οδήγησε στην ύπαρξη του κινδύνου ή για την αναδιοργάνωση της επιχείρησης, έτσι ώστε ο κίνδυνος να ελέγχεται στην πηγή. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι δυνατό, προστατευτικός εξοπλισμός θα πρέπει να

χρησιμοποιείται μόνον εφόσον έχει εγκριθεί ως κατάλληλος για την αντιμετώπιση του κινδύνου.

Κάθε πρόσωπο που εφοδιάζεται με μέσα ατομικής προστασίας πρέπει να λαμβάνει με δέουσα επιμέλεια τον εν λόγω εξοπλισμό και πρέπει να κάνει καλή χρήση του, όταν υπάρχει πιθανός κίνδυνος τραυματισμού. Στα άτομα πρέπει επίσης να δίνονται οδηγίες για τον τρόπο χρήσης και συντήρησης του προστατευτικού εξοπλισμού (βλ. Ενότητα XI).

24. Γνωστοποίηση Ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθενειών και επικίνδυνων περιστατικών

Όλα τα ατυχήματα, τα περιστατικά των επαγγελματικών ασθενειών, οι πυρκαγιές και τα επικίνδυνα συμβάντα πρέπει να αναφέρονται στη Συντονιστική Επιτροπή της Υγιεινής και Ασφάλειας το συντομότερο δυνατόν από το χρόνο που συνέβη το περιστατικό, και σε κάθε περίπτωση εντός επτά ημερών, ώστε να καλύπτονται οι απαιτήσεις της υποβολής εκθέσεων των Τραυματισμών, Ασθενειών και Οδηγιών για τα επικίνδυνα περιστατικά. Κανένα ατύχημα δεν θα πρέπει να θεωρείται πάρα πολύ συνηθισμένο για να υποβληθεί έκθεση (βλ. XIII Ενότητα).

25. Πρόσβαση στα Πανεπιστημιακά Κτίρια και Εργασία (σε βραδινές ώρες)

Οι Πρόεδροι των Τμημάτων ή οι Διευθυντές των Εργαστηρίων θα καθορίζουν ποιοί θα έχουν πρόσβαση σε χώρους του Πανεπιστημίου τις παρακάτω ώρες. Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τον Πρόεδρο ή το Διευθυντή, οι ώρες τα απογεύματα ή τα Σαββατοκύριακα θα είναι:

Ημέρες Εβδομάδας: από 18.00 - 08.30.

Σαββατοκύριακα: από 18.00 Παρασκευή έως 08.30 Δευτέρα.

Οποιαδήποτε ημέρα η σχολή είναι κλειστή, θα είναι καλό να υπάρχει βιβλίο εισόδου σε κάθε εργαστήριο όπου θα καταγράφεται η είσοδος οποιουδήποτε τις παραπάνω ώρες.

Οι προπτυχιακοί και το μη εκπαιδευμένο προσωπικό θα πρέπει να επιτρέπεται να πραγματοποιούν εργαστηριακή εργασία το απόγευμα ή τα Σαββατοκύριακα, μόνο αν τους παρέχεται ειδική άδεια από μέλος ΔΕΠ και παράλληλα εφόσον υπάρχει επαρκής επίβλεψή τους.

Οι Πρόεδροι των Τμημάτων δεν θα πρέπει να επιτρέπουν οποιαδήποτε εργασία που εμπεριέχει κίνδυνο σοβαρού τραυματισμού ή πυρκαγιάς από άτομα που εργάζονται μόνα τους (και δεν έχουν την ιδιότητα του εργαζομένου) τα απογεύματα ή τα Σαββατοκύριακα. Στα κτίρια, οι ανελκυστήρες δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται το βράδυ ή τα Σαββατοκύριακα. Εντούτοις, τα συνεργεία καθαριότητας μπορούν να χρησιμοποιούν τους ανελκυστήρες τις ώρες του ωραρίου τους. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, επιτρέπεται στα μέλη του Πανεπιστημίου να φέρνουν τα παιδιά τους στο Πανεπιστήμιο εκτός του κανονικού ωραρίου. Εν τούτοις, αν αυτό δεν μπορεί να αποφευχθεί, είναι απολύτως απαραίτητο να επιβλέπονται τα παιδιά όλη την ώρα της παρουσίας τους. Τα παιδιά δε επιτρέπονται στα εργαστήρια.

Δεν επιτρέπονται κατοικίδια στους χώρους εργασίας του Πανεπιστημίου (εκτός αν πρόκειται για οδηγούς φύλακες).

Τα ποδήλατα μπορούν να φυλάσσονται μέσα στα κτίρια μόνο αν δοθεί ειδική άδεια από τον Πρόεδρο του Τμήματος. Κατά την εκκένωση από πυρκαγιά, τα ποδήλατα δεν θα πρέπει να παίρνονται στις εξόδους κινδύνου.

26. Προσωπικό

α.Μεταπτυχιακοί φοιτητές και ερευνητικό προσωπικό

Το Ακαδημαϊκό προσωπικό που επιβλέπει πειραματική εργασία που πραγματοποιείται από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, το ερευνητικό προσωπικό και το τεχνικό προσωπικό, απαιτείται να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην Υγιεινή και Ασφάλεια. Αυτό αφορά όχι μόνο σε πειράματα που πραγματοποιούνται στις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου αλλά και στο πεδίο ή σε άλλα μέρη. Η επίβλεψη εξαρτάται σημαντικά από το επίπεδο εκπαίδευσης και εξειδίκευσης του προσωπικού ή των φοιτητών που επιβλέπονται.

β.Προπτυχιακοί φοιτητές

Οι προπτυχιακοί θεωρούνται ανεκπαίδευτοι σε όλα τα θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας. Τα μέλη ΔΕΠ και όπου είναι απαραίτητο τα ΕΤΕΠ έχουν την υποχρέωση να καθοδηγούν τους φοιτητές, όσο είναι δυνατόν και πρακτικό, σε όλα τα θέματα που είναι απαραίτητα για την Υγιεινή και την Ασφάλεια κατά την ώρα εργασίας τους ή εργαστηρίων τους στο Πανεπιστήμιο ή στις εργασίες πεδίου. Πιθανός επικίνδυνος εξοπλισμός δεν πρέπει να χρησιμοποιείται από προπτυχιακούς

φοιτητές, εκτός αν λαμβάνονται προστατευτικά μέτρα. Όπου τέτοια μέτρα είναι δυνατά, πρέπει να δίνεται επαρκής εκπαίδευση πριν παραμείνουν οι φοιτητές χωρίς επίβλεψη.

Όσο είναι πρακτικό δεν θα χρησιμοποιείται καμία ουσία σε πρακτικές ασκήσεις εκτός αν έχει ελεγχθεί και μειωθεί ο κίνδυνος από τη χρήση της. Όταν δεν υπάρχουν αξιόπιστες πληροφορίες, η ουσία θεωρείται επικίνδυνη και θα τη χειρίζονται σαν τέτοια παίρνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα. Οι γραπτές Οδηγίες που δίνονται στους φοιτητές για τις ασκήσεις τους θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα στους κινδύνους και στον επικίνδυνο εξοπλισμό.

γ. Εργαζόμενοι με ειδικές ανάγκες

Ο σχεδιασμός των κτιρίων και πρόσβασης προς τους εργασιακούς χώρους πρέπει να προβλέπει και τις ανάγκες των εργαζομένων που είναι άτομα με ειδικές ανάγκες. Το ΥΠΕΧΩΔΕ έχει Γραφείο μελετών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

δ. Έγκυες γυναίκες και γαλουχούσες μητέρες

Οι γυναίκες αυτές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κατακλίνονται προς ανάπαυση σε κατάλληλες συνθήκες.

ε. ΑΜΕΑ

Τα άτομα που έχουν οποιαδήποτε μορφή ανικανότητας και θεωρούν ότι χρειάζονται ειδική επίβλεψη και βοήθεια κατά την εργασία τους πρέπει να ενημερώνουν τη ΣΕΥΑ. Πρέπει να τους παρέχονται οδηγίες για την ασφαλή έξοδο από κάθε κτίριο.

στ. Επισκέπτες

Όλοι οι επισκέπτες επισκέπτονται τα εργαστήρια μόνο με άδεια του Διευθυντή του κάθε εργαστηρίου και θα πρέπει να τηρούν όλους τους κανόνες Υγιεινής και Ασφάλειας.

ζ. Εργολάβοι

Κάθε εξωτερικός ανάδοχος που εκτελεί εργασίες σε ακίνητα του Πανεπιστημίου οφείλει να αποδεχθεί την πλήρη ευθύνη για συμμόρφωση με τις διατάξεις των περι

Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία, κλπ, τους νόμους, καθώς και τον Οδηγό του Πανεπιστημίου και τις άλλες σχετικές εκ του νόμου διατάξεις σχετικές με τις εργασίες που περιλαμβάνει η σύμβαση. Το Πανεπιστήμιο μπορεί να επιστήσει την προσοχή του αναδόχου σε κάθε μέθοδο εργασίας που δημιουργεί κίνδυνο, για κάθε μέλος του αναδόχου ή για το προσωπικό του Πανεπιστημίου, ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που δύναται να επηρεαστεί. Η σύμβαση θα απαιτήσει από τον ανάδοχο να αναλάβει να επανορθώσει οποιαδήποτε τέτοια επικίνδυνη κατάσταση χωρίς καθυστέρηση.

η. Ερωτήματα και προβλήματα

Ένας εργαζόμενος ή φοιτητής με πρόβλημα υγείας και ασφάλειας ή οποιαδήποτε απορία σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια θα πρέπει να αναφέρει αρχικά το θέμα στον άμεσο προϊστάμενό του. Εάν το πρόβλημα δε λυθεί σε αυτό το επίπεδο, το ζήτημα πρέπει να τεθεί στον Πρόεδρο του Τμήματος, ή στον Πρύτανη (κατά προτίμηση με αυτή τη σειρά).